

Pla d'Intervenció en Àmbits Turístics de Mallorca (informe sobre abast Estudi Ambiental Estratègic)

Antecedents

1. El 31 de març de 2017 el Servei d'Ordenació del Territori del Consell de Mallorca tramet un ofici a la CMAIB per donar compliment a l'art. 18 de la Llei 21/2013, de 9 de desembre, d'avaluació ambiental (BOE núm. 296 d'11/12/2013) amb la finalitat de que l'òrgan ambiental determini l'abast de l'Estudi Ambiental Estratègic, adjuntant la següent documentació en format paper i digital:
 - a. Pla d'Intervenció en Àmbits Turístics (PIAT) de l'Illa de Mallorca. Síntesi de la Memòria d'Avanç, redactat per la UTE CCRS-GAAT. Desembre 2016.
 - b. Document inicial estratègic del PIAT, redactat per la UTE CCRS-GAAT. Desembre 2016.
2. El 9 de maig de 2017 l'òrgan ambiental va realitzar consulta a les administracions públiques afectades, segons el que preveu l'art. 19 de l'esmentada llei; el present informe s'emet una vegada transcorreguts els 45 dies que es preveuen a l'esmentat article.

Resum Document Inicial Estratègic - DIE (desembre 2016)

Objectius del PIAT

De caràcter general o transversal:

1. Tota l'illa és turística, cal afrontar l'ordenació del turisme d'una manera comprensiva, per sistemes territorials en tota Mallorca.
2. Cal avançar cap a un model turístic més equilibrat que estableixi limitacions a una oferta notable i redueixi en la mesura del possible l'estacionalitat.

3. Cal considerar el paisatge, la identitat i el patrimoni (tant natural com cultural) com a eix central de qualsevol intervenció.
4. Cal atendre prioritàriament, a totes les intervencions, els possibles efectes del canvi climàtic i plantejar les necessàries prohibicions, limitacions o mesures de mitigació, per reduir la petjada ecològica i preservar els recursos naturals i culturals de Mallorca.

A partir dels factors clau analitzats:

5. Cal corregir els desajustos en l'oferta d'allotjament.
6. Cal plantejar mesures per corregir l'excessiva pressió sobre recursos limitats; molts àmbits (sovint fràgils) i moltes infraestructures i serveis estan sotmesos a una excessiva pressió, per sobre de la seva capacitat de càrrega o de resposta.

De caràcter instrumental:

7. La informació actualitzada és insuficient, per aquest motiu cal establir mesures per completar aquesta informació i actualitzar-la periòdicament. El PIAT ha d'establir indicadors que es puguin mantenir actualitzats en el futur.
8. Cal cercar un gran pacte social entre tots els agents i la població implicats.

Principals estratègies d'ordenació

De caràcter general o transversal:

1. En matèria d'ordenació comprensiva del turisme:
 - a) Es proposa estendre l'ordenació i determinacions del PIAT sobre tota la illa de Mallorca.
 - b) Es proposa delimitar sistemes territorials coherents a nivell paisatgístic i funcional per tal d'establir una ordenació i determinacions més eficients. Per aquest motiu, el PIAT ha procedit a definir sistemes territorials turístics que van més enllà dels estrictes entorns urbans; aquests han servit de base per abordar una completa diagnosi i han de ser-ho per delimitar zones que

precisen de protecció o intervenció, i fixar-ne les seves característiques, així com per establir paràmetres mínims de superfície, volum, edificabilitat i equipaments i fixar la ratio turística.

2. En matèria d'un model turístic innovador i competitiu, que redueixi l'estacionalitat: -
 - a) Es proposa impulsar la diversificació dels àmbits i destinacions, basada essencialment en els seus recursos patrimonials, en la seva identitat i el seu paisatge, però també en la aposta per nous productes especialitzats i en l'aprofitament de les noves tecnologies; els esforços en reduir l'estacionalitat no persegueixen allargar la temporada a base d'incrementar el nombre de visitants sinó cercar una millor distribució en el temps d'aquests visitants.
 - b) Es proposa fomentar la millora de la qualitat dels productes turístics.
3. En matèria de paisatge (natural i cultural, tangible i intangible,...):
 - a) Es proposa identificar, per després poder posar en valor si s'escau, els recursos patrimonials de Mallorca, el seu paisatge, la seva identitat i la de cadascun dels seus àmbits.
4. En matèria de reducció de la càrrega ecològica, preservació de la biodiversitat i lluita contra el canvi climàtic:
 - a) Plantejar mesures per millorar l'eficiència en el consum de recursos: uns dels efectes negatius de l'activitat turística són els derivats del consum de recursos naturals i la producció de residus; des del PIAT convé introduir mesures que permetin reduir-los i pal·liar-los.

A partir dels factors claus analitzats:

5. En matèria d'allotjament:
 - a) Es proposa limitar el desenvolupament de nous sòls turístics.
 - b) Fomentar la millora dels teixits urbans i el seu reequipament.

- c) El PIAT defineix les condicions per tal que el Consell Insular pugui determinar zones saturades o madures i impulsar els corresponents plans de rehabilitació.
 - d) Proposarà mesures per a incentivar la renovació i millora dels establiments turístics, sense incrementar el nombre de places.
 - e) Proposarà mesures per a amortitzar les places de menor qualitat.
 - f) Proposarà mesures per a regular les estades turístiques en habitatges
6. En matèria de recursos:
- a) Cal estudiar limitacions en funció de les característiques i capacitat dels recursos al servei dels turistes (i de la població en general).
7. En matèria de la dimensió i característiques reals del turisme a Mallorca (àmbits, places i recursos):
- a) El PIAT ha fet una primera valoració de la capacitat de l'allotjament turístic a la illa de Mallorca, que cal afinar i mantenir actualitzada.
8. En matèria de governança:
- a) Implementar fòrums de participació per debatre els trets bàsics d'aquest PIAT i acords de col·laboració específics.

Alternatives

L'estudi de les alternatives per a cadascuna de les actuacions proposades s'abordarà en detall en fase d'aprovació inicial; no obstant, en el present document s'anomenen algunes de les que es podrien considerar.

De les alternatives anomenades es destaquen les següents:

- En matèria d'allotjament: establir un límit de places turístiques, pel conjunt de l'illa o bé per divisions territorials.
- En matèria de recursos: establir limitacions per tal de descongestionar alguns recursos sobrecarregats.

Situació actual del medi i potencials impactes ambientals

En aquest apartat es fa una descripció actual del medi, destacant l'apartat que fa referència a les infraestructures i equipaments (abastiment aigua, energia, sanejament, residus, transport i mobilitat).

En referència als potencials impactes cal destacar les següents afirmacions:

- ✓ Estudis realitzats demostren que el consum de recursos (aigua i energia) per l'activitat turística és superior al consum de recursos que fan els residents.
- ✓ Els recursos com l'aigua, l'energia o el territori s'han de considerar com a recursos limitats, per la qual cosa es fa necessària la limitació d'activitats que es duen a terme a l'illa, com per exemple el turisme.
- ✓ Amb l'objectiu de reduir les emissions de gasos d'efecte hivernacle, segons allò previst a l'acord de París de desembre de 2015, és necessària la introducció de mesures de contenció dels desplaçaments.

Informes administracions afectades

Agència Balear de l'Aigua i la Qualitat Ambiental (13/6/2017)

En aquest informe s'aporta informació actualitzada a desembre de 2016 respecte de les infraestructures i equipaments gestionades per ABAQUA.

DG d'Educació Ambiental, Qualitat Ambiental i Residus (20/6/2017)

"Quant a la contaminació acústica, si bé és cert que quan es tracten els "potencials impactes ambientals", al punt 5.2.5, el document parla d'"assimilar efluents derivats de les activitats que s'hi produeixen ... a l'atmosfera", potser seria interessant incloure també mencions específiques a les emissions sonores i vibracions en aquest apartat 5.2.5, ja mencionat; així com al punt 5.2.4 (pàg. 48 i 49 del text) quan es parla dels principals impactes ambientals en matèria de reducció de la càrrega ecològica, preservació de la biodiversitat i lluita contra el canvi climàtic.

.... es proposa una modificació del text en el punt 2.1.4 (pàg. 5) que integri mitigació i adaptació al canvi climàtic i allà on diu "... mesures de mitigació per reduir la petjada ecològica i preservar els recursos naturals i culturals de Mallorca" digui "... mesures de mitigació i adaptació per reduir la petjada ecològica i preservar els recursos naturals i culturals de Mallorca i fer front al canvi climàtic des d'una òptica integral"

DG de Turisme (21/6/2017)

C/ del Gremi de Corredors, 10
(Polígon de Son Rossinyol)
07009 Palma
Tel. 971 78 49 48
cmaib.caib.es

"Es considera que la proposta inicial no contradiu les determinacions de la normativa turística vigent i que els objectius plantejats es consideren adequats, a l'espera del seu desenvolupament i concreció en fases posteriors"

Consideracions tècniques

1. L'art. 5 de la Llei 8/2012, de 19 de juliol, del Turisme de les Illes Balears estableix que, per a l'ordenació de l'oferta turística, correspon als consells insulars l'elaboració i aprovació dels Plans d'Intervenció en Àmbits Turístics (PIAT).
2. Per altre part, en els arts. 23 i 24 del Decret 20/2015, de 17 d'abril, de principis generals i directrius de coordinació en matèria turística s'estableixen els objectius generals dels PIAT.
3. La documentació que es presenta té la finalitat d'iniciar la tramitació ambiental d'acord amb la Llei 21/2013.

Conclusió

Revisada la documentació presentada el 31 de març de 2017, d'acord amb l'art. 18 de la Llei 21/2013, de 9 de desembre, d'avaluació ambiental, es proposa que l'Estudi Ambiental Estratègic (EAE) tenguin en compte, a més del contingut mínim detallat a l'Annex IV i el previst a l'art. 20 de la Llei 21/2013, els següents aspectes:

1. Un dels principals aspectes des del punt de vista ambiental és el consum de recursos ambientals bàsics (aigua, depuració, energia i residus) que pot ocasionar qualsevol activitat; l'activitat turística n'és una d'elles, per la qual cosa, com a punt de partida, s'ha de conèixer la situació actual (analitzant les infraestructures i els equipaments existents) i **determinar la capacitat d'allotjament turístic en l'actualitat** per a l'illa de Mallorca i específicament per a les zones que es determinin. Així mateix, cal tenir present la capacitat d'allotjament global (residencial i turístic) per poder calibrar la capacitat de càrrega de l'illa.

Quan s'analitzin les infraestructures de depuració d'aigües, s'han de tenir en compte les gestionades per ABAQUA i per altres empreses, obtenint la informació necessària amb dades actualitzades per poder fer un estudi detallat.

2. S'haurà de proposar una equivalència entre plaça turística i plaça residencial ja que diversos estudis han demostrat que el consum de recursos de l'activitat turística és superior al consum que fan els residents. Per tal de poder realitzar els càlculs, **per als habitatges que també es permeti el lloguer turístic, s'haurà d'establir el valor corresponent al núm. de persones/vivenda** (similar el previst a l'art. 5 del Decret 2/1996, de 16 de gener, sobre regulació de capacitats de població en els instruments de planejament general i sectorial. BOCAIB núm. 14 de 10/1/1996).
3. S'haurà de fixar la capacitat màxima d'allotjament turístic amb la finalitat que es compleixin tots els objectius proposats pel PIAT.
4. S'hauran de proposar mesures per a fomentar l'ús responsable dels recursos ambientals bàsics (aigua, depuració, energia i residus) en les activitats turístiques, amb la finalitat que aquestes mesures siguin eficaces.
5. Amb la finalitat de lluitar contra el Canvi Climàtic es proposaran, entre d'altres, mesures per a fomentar el transport públic per als turistes; també es proposaran mesures per dur a terme una conducció sostenible i responsable, en el cas que els turistes utilitzin altres mitjans de transport. Així mateix, s'han d'estudiar els efectes de l'increment del parc mòbil en cotxes de lloguer, el qual influeix sobre la mobilitat en tota l'illa.
6. En el Document d'Avanç s'indica que s'ha de "*considerar el paisatge, la identitat i el patrimoni (tant natural com cultural) com a eix central de qualsevol intervenció*"; per la qual cosa, s'hauran de preveure mecanismes eficaços per a evitar la massificació i per a preservar els valors esmentats.
7. S'haurà d'estudiar la possibilitat de suggerir modificacions de determinades normatives sectorials, com poden ser les que fan referència a carreteres, ports, costes i a l'aeroport.
8. D'acord amb l'informe emès per la DG d'Educació Ambiental, Qualitat Ambiental i Residus:
 - a) *Quant a la contaminació acústica, si bé és cert que quan es tracten els "potencials impactes ambientals", al punt 5.2.5, el document parla d'"assimilar efluents derivats de les activitats que s'hi produeixen ... a l'atmosfera", potser seria interessant incloure també mencions específiques a les emissions sonores i vibracions en aquest apartat 5.2.5, ja mencionat; així com al punt 5.2.4 (pàg. 48 i 49 del text) quan es parla dels*

principals impactes ambientals en matèria de reducció de la càrrega ecològica, preservació de la biodiversitat i lluita contra el canvi climàtic.

- b) *Es proposa una modificació del text en el punt 2.1.4 (pàg. 5) que integri mitigació i adaptació al canvi climàtic i allà on diu:*

"... mesures de mitigació per reduir la petjada ecològica i preservar els recursos naturals i culturals de Mallorca"

digui:

"... mesures de mitigació i adaptació per reduir la petjada ecològica i preservar els recursos naturals i culturals de Mallorca i fer front al canvi climàtic des d'una òptica integral"

Respecte a la tramitació s'ha de recordar que, per tal de donar compliment a l'art. 21 de la Llei 21/2013, de 9 de desembre, d'avaluació ambiental (BOE núm. 296 d'11/12/2013), el Consell de Mallorca ha de sotmetre a informació pública la versió inicial del Pla d'Intervenció en Àmbits Turístics (PIAT) de Mallorca, acompanyat de l'Estudi Ambiental Estratègic (EAE), el qual s'haurà tengut en compte per a l'elaboració del PIAT.

Simultàniament, el Consell trametrà la versió inicial del PIAT i l'EAE a les Administracions públiques afectades i a les persones interessades que han estat consultades prèviament.

Per tant durant el tràmit d'informació pública es consultarà, com a mínim, a les següents administracions:

- ✓ DG de Espais Naturals i Biodiversitat
Dep. Medi natural
 - Servei de Gestió forestal
 - Servei de Planificació (XN 2000)
 - Servei d'Espais Naturals (parcs Naturals, paratges i reserves)
- ✓ DG de Recursos Hídrics
Dep. de Recursos Hídrics
 - Servei d'Aigües Superficials
 - Servei d'Estudis i Planificació
- ✓ ABAQUA i altres empreses gestores d'aigües residuals (EMAYA, CALVIÀ 2000, etc.).
- ✓ GOB, Terraferida i altres associacions ecologistes de l'illa de Mallorca.

- ✓ Direcció General d'Educació Ambiental, Qualitat Ambiental i Residus
Dep. d'Educació Ambiental, Qualitat Ambiental i Residus.
 - Servei de Residus
 - Servei de Qualitat Ambiental

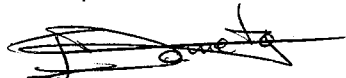
- ✓ DG d'Agricultura i ramaderia
 - Servei de Reforma i Desenvolupament Agrari.

- ✓ DG d'Energia i Canvi Climàtic
 - Servei d'Ordenació Energètica
 - Servei de Canvi Climàtic i Atmosfera

- ✓ DG de Mobilitat i Transports
- ✓ DG d'Ordenació del Territori
- ✓ D G de Turisme
Departament d'ordenació i planificació turística
- ✓ FELIB
- ✓ Delegació de Govern
- ✓ Demarcació de Costes de les Illes Balears
- ✓ AENA
- ✓ Autoritat portuària
- ✓ Ports de les Illes Balears

Palma, 18 de juliol de 2017

La cap de la Secció I de la CMAIB

Isabel Dameto Truyols

